కథ

మరణం అంచున మందహాసం

ట్రెయిన్ చాలా వేగంగా వెడుతోంది.

లయబద్ధమైన దాని చక్రాల చప్పుడును బయట ఉధృతంగా ఉన్న గాలి, వర్షపు హోరు మింగేస్తోంది. వాన, గాలి పున్నమి నాగుల్లా పెనవేసుకుపోయి ప్రకృతి రంగస్థలం మీద ప్రళయ నృత్యం చేస్తున్నట్టుగా వుంది.

ఆ పెట్టెకున్న కిటికీలన్నీ మూసినా మాధవరావు కూర్చున్న కిటికీ మాత్రం తెరిచిపెట్టుకున్నాడు. వర్షాన్ని చూడ్డం అన్నా, వర్షంలో తడుస్తున్నట్లు కనిపించే ప్రకృతిని చూడ్డమన్నా మాధవరావుకు మహా ఇష్టం. గాలి వాలు ఆ కిటికీ వైపు లేకపోవడం వల్ల వాన జల్లు ఎప్పుడో కాని ఇటు రావడం లేదు.

ఎప్పుడో ఒకసారి గాలి విసురుకు మీద పడుతున్న వానజల్లు హాయి హాయిగా, చల్ల చల్లగా అనిపిస్తోంది మాధవరావుకు.

ఆ కాస్త వానజల్లు కూడా సహించలేకపోతున్నట్లుగా మాధవరావు ఎదురు బెర్త్ మీద కూర్చున్నాయన ముఖం చిట్లించి, ''అబ్బా! వర్షం మీద పడుతోంది సార్! కిటికీ మూసేయండి'' అన్నాడు.

పోల్కంపల్లి శాంతాదేవి

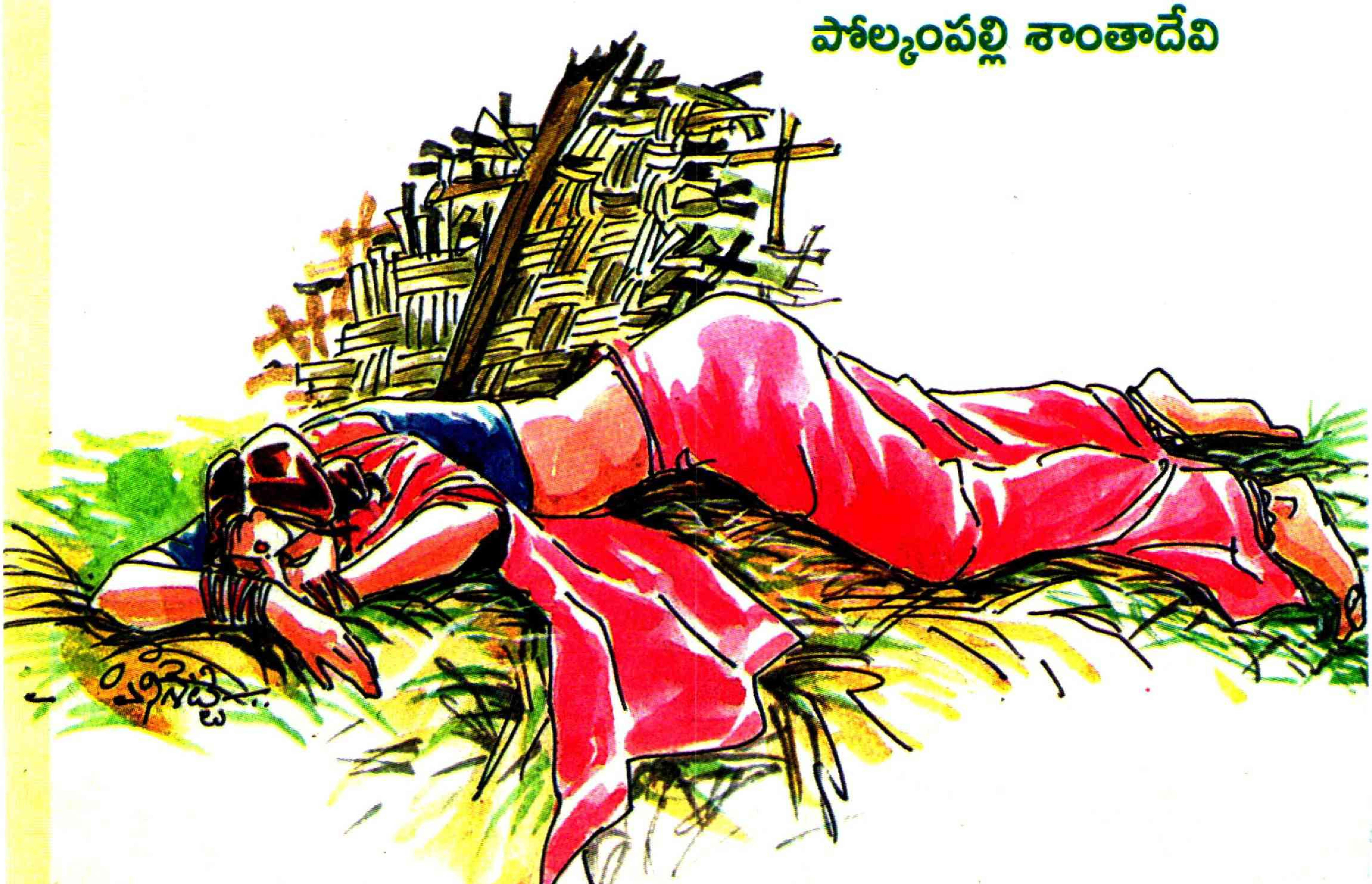

''కిటికీలన్నీ మూసే వున్నాయి కదా, ఇది కూడా మూసేస్తే బొత్తిగా ఊపిరాడనట్లుగా అయిపోతుంది'' అని బయటకు చూడసాగాడు మాధవరావు.

వర్షంలో తడుస్తున్న ప్రకృతి తెల్లని మేలి ముసుగు వేసుకున్నట్లుగా వుంది. చెట్లు, గుట్టలు, టెలిఫోన్ స్తంభాలు త్వర త్వరగా వెనుకబడిపోతున్నాయి.

రైలు కృష్ణాబ్రిడ్జిని సమీపిస్తోంది.

మాధవరావు పక్కన కూర్చున ఒక నడివయ సాయన దిగ్గున లేచి, ''అరే, భూమ్యా! లేరా! క్రిష్ణా నది వచ్చింది. పైసలేసి నీ ఆరొగ్గెం తొందరగ బాక్కా వాలని గంగమ్మ తల్లికి దండం పెట్టుకుందువురా!'' సీట్ల కింద పడుకున్న ఒక యువకుడిని తట్టి లేపాడు. ''నీవు రారా లచ్చుడు!''

లేపిన వాడి ముఖం కాయకష్టంతో బండబారిన ట్లుగా వుంది. అతడి శరీరసౌష్టవం, రాగి రంగుజుట్టు లంబాడి అని చెప్పక చెపుతున్నాయి. రెండు చెవులకు బంగారు పోగులున్నాయి. కుడి ముంజేతికి వెండికడియం వుంది. ముతకపంచె మోకాళ్ల మీదికి గోచీ పోసి కట్టు కొన్నాడు. ఎర్రటి సెల్లా ఒకటి తలకి చుట్టుకున్నాడు.

ఎవరైనా నిశితంగా గమనిస్తే అతడి కళ్లల్లో గూడు కట్టుకొన్న కాఠిన్యం కనపడేది. లేచినవాడు ఎముకల పోగులా వున్నాడు. అతడి శరీర వర్ణమూ రాగిరంగులో వుంది కానీ జీవం లేనట్టుగా పాలిపోయింది. ఆ ఎముకల గూడులో జీవం గాలికి రెపరెపలాడే దీపాన్ని గుర్తుకుతెస్తోంది.

''అప్పుడే కిష్ణొచ్చిందా మామా?'' నీరసంగా అడిగాడు.

''తొందరగా లే! బ్రిడ్జి దాటిపోతోంది!''

నడివయసువాడు తొందరజేస్తూ భూమ్యా చెయ్యిపట్టి బలంగా పైకి లేపుతుంటే లక్ష్మణ్ అని పిలువబడ్డ యువకుడు బెర్త్ మీద లేచి మరో వైపు చెయ్యిపట్టుకున్నాడు.

ఇద్దరూ కలసి అతడిని డోర్ దగ్గరకి లాక్కుపో యినట్టుగా నడిపించుకుపోయి డోర్ తెరిచారు. గాలీ, గాలితో పాటు వర్షం రౌడీ గాంగ్‌లా చప్పున లోపలకి చొరబడ్డాయి.

''అరే! తలుపెందుకు తీశారు? లోపలకి వాన నీళ్లు ఎలా వస్తున్నాయో చూశారా? మూయండి, మూ యండి!'' బెర్తుల మీద కూర్చున్న వాళ్లు అరిచారు.

''మూస్త, మూస్త!'' నడివయసు వాడు జేబు లోంచి చిల్లర నాణాలు తీసి ఒక నాణెం భూమ్యాకి, మరొక నాణెం లక్ష్మణ్‌కి ఇచ్చాడు. తనొకటి తీసుకు న్నాడు. 'ఎయ్‌రా!'

డబ్బుమన్న శబ్దం గాలివాన హోరులో కలిసి పోయింది.

కంగారుగా దిగ్గున లేచాడు మాధవరావు. ''ఏయ్! ఏమిటి? మీరు చేసిన పని?'' డోర్ దగ్గరకి పరిగెత్తి వాళ్లని పక్కకి తోసి, బ్రిడ్జి కింద పరవళ్లు, ఉరవళ్లతో బిరబిరా కదిలిపోతున్న కృష్ణమ్మలోకి భయవిహ్వ లంగా చూసాడు.

ఆనవాళ్లు కూడా మిగల్చలేదు.

ఏమీ ఎరగనట్టుగా అమాయకంగా వెళ్లిపో తోంది కృష్ణమ్మ.

విసురుగా వచ్చిపడుతున్న వానజల్లుకు ఆ ఇద్దరే కాదు, మాధవరావు కూడా పూర్తిగా తడిసి పోయాడు. ''ఏం పని చేశారయ్యా? అతడిని నదిలోకి ఎందుకు తోసేశారు?''

అతడి అరుపులకు నిద్రలో జోగుతున్న వాళ్లు, ఏదో కబుర్లతో మునిగిపోయిన వాళ్లు ఉలికిపాటుతో ఇటు తిరిగారు ''ఏం జరిగింది?''

''వీళ్లు... వీళ్లు...హంతకులు! ఇంత వరకు ఇక్కడ మన కాళ్ల దగ్గర పడుకొన్న సుస్తీ మనిషిని లేపి, డోర్ దగ్గరకి తీసుకుపోయి నేను చూస్తుండగా ఆ ఇద్దరూ ఆమాంతం ఎత్తి నదిలోకి విసిరేశారు. అంతా రెప్ప పాటులో జరిగిపోయింది.''

చాలా దూరం నుంచి తల కింద రుమాలు చుట్టలా పెట్టుకుని ముడుచుకుపడుకున్న ఒక బక్క పలుచటి వ్యక్తి ఇప్పుడు లేకపోవడం అందరూ గమనించారు.

కాళ్లకు తగులుతూ దారిలో పడుకొన్నా... జబ్బు చేసిన వ్యక్తి కాబోలు పాపం అని ఎవరూ ఏమీ అన కుండా ఊరుకున్నారు. ఈ గడబిడతో తనకేం సంబంధం లేనట్టుగా రైలు బ్రిడ్జిని దాటిపోయింది.

నడివయసువాడు తలకున్న సెల్లా తీసి నోట్లో కుక్కుకొని ఏడవసాగాడు. ''మేమెందుకు తోస్తం సామీ? ఆడే... పైసలు ఏట్లకి ఇసరబోయి దూకిండు!''

''అబద్ధం!'' ఆవేశంతో, కోపంతో మాధవరావు ముఖం ఎర్రబడిపోయింది.'' తూలిపడలేదు. మీరే... చెరో పక్కన వాడి చంకల కింద చేతులు వేసి పైకెత్తి బంతిని విసిరనట్టుగా ఏట్లోకి విసరడం నా కళ్లతో నేను చూశాను.''

''లేదు సామీ! ఆడు నా అల్లుడు! నా బిడ్డ మొగుడు! సేజేతులా ఆణ్ణి నేనెందుకు ఏట్లకు తోస్త?''

''అరే! నా కళ్లతో నేను చూస్తే?''

''ఎట్ల చూస్తివో, ఏం జూస్తివో గాని ఆడే తూలిండు!''

''తూల లేదు, బావా! ఆడు పానం ఇసిగి ఏట్ల దూంకిండు. తనకొచ్చిన జబ్బు నయమయ్యేది కాదని తెలిసింది కదా?'' లక్ష్మణ్ అన్నాడు.

తను కళ్లారా చూసిన హత్యను అందరూ నమ్మా లన్నట్లుగా ఆ సంఘటనను మళ్లీ మళ్లీ వర్ణించి చెప్పాడు మాధవరావు. ఆ బక్క మనిషిని వీళ్లు రెండు చేతులతో ఎలా ఎత్తారో, ఎలా బయటకి విసిరేశారో అభినయించి చూడు.'' వీళ్లు హంతకులు, అబద్ధం చెపుతున్నారు. వచ్చే స్టేషన్‌లో వీళ్లను పోలీసులకు పట్టిస్తాను. వాళ్లే తేలుస్తారు వీళ్ల సంగతేమిటో!''

''తోశారో, వాడే దూకాడో మీకెందుకండీ? విచా రణ పేరుతో మిమ్మల్ని వందసార్లు తిప్పుతారు పోలీ సులు! మీరుండేది హైదరాబాద్‌లో అన్నారు కదా? అక్కడి నుంచి ఇక్కడికి ఎన్ని పనులున్నా విడిచిపెట్టు కొని తిరగాలి! ఎందుకొచ్చిన న్యూసెన్స్ అండీ మీకు? గమ్మునుండండి.పాపం పుణ్యం భగవంతుడు చూస్తాడు గాని!'' ఒక అనుభవజ్ఞుడు చనువు తీసు కొని మందలించడంతో, పాలపొంగుమీద నీళ్లు చల్లిన ట్లుగా మాధవరావు ఆవేశం అణగారిపోయింది.

''ఏ ఊరు మీది? ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నారు?'' ఎవరో అడిగారు నడివయసాయన్ని.

''పాలమూరు దగ్గర పాటిగడ్డతండా లంబ డోళ్లం సామి. ఏట్ల పడి సచ్చినోడు నా అల్లుడండి. నా బిడ్డనిచ్చిన. పెండ్లయ్యి అయిదేళ్లయ్యింది. వాడు లారీ మీద పని చేస్కుంట బొంబాయిల వుండే.

''వీళ్లు... వీళ్లు... హంతకులు! ఇంత వరకు ఇక్కడ మన కాళ్ల దగ్గర పడుకొన్న సుస్తీ మనిషిని లేపి, డోర్ దగ్గరకి తీసుకుపోయి నేను చూస్తుండగా ఆ ఇద్దరూ ఆమాంతం ఎత్తి నదిలోకి విసిరేశారు. అంతా రెప్పపాటులో జరిగిపోయింది.'' చాలా దూరం నుంచి తల కింద రుమాలు చుట్టలా పెట్టుకుని ముడుచుకు- ఎదుకున్న ఒక బక్క పలుచటి వ్యక్తి ఇప్పుడు లేకపోవడం అందరూ గమనించారు.

రెండు రోజులనాడు లారీ ఓనరు లెటరేసిండు. 'నీ అల్లునికి పానం అస్సలు బాలేదు. వచ్చి తోల్క బొండని. నేను... ఈడు నా బామ్మర్ది. ఇద్దరం ఎల్లినం. డాక్టర్లు బతకడని చెప్పిండ్రు. ఇంటికి తోల్క పొండి అని చెప్పిండు లారీ ఓనరు. అందుకనే అణ్ణి ఇంటికి తోల్కపోతన్నమయ్యా. ఎట్ల బతకను... ఇంటికి బోయి ఏం చెయ్యాల అనుకున్నడో ఏమో, ఎట్ల దూకిండు. ఈ సంగతి ఇంట్ల నా బిడ్డకు ఎట్ల ఎర్క జేయాల్నో ఏమో!'' కళ్లొత్తుకున్నాడు నడివయసాయన.

''ఇంతకు ఏమిటి జబ్బు?'' మాధవరావు అడిగాడు.

''అదేదో ఈ మద్దెన్నే కొత్తగా ఇంటున్నమండీ! ఎయిడ్సో ఏదో చెప్పిండ్రు. ముండలతోని పోతే తగుల్కనే రోగమంట. పెండ్లమని ఇంటికాణ్ణే వుంచి ఒక్కడు లారీ మీద పోతుండే. ఏలం... తానికిపోయి తగిలించుకున్నడో ఆ మాయదారి రోగం!''

''ఇదండీ మన భారతదేశ చరిత్ర! పైకి ఎంత గొప్పగా చెప్పుకుంటేనేం? లోపల అంతా లుకలుక! ఈ తండాల వాళ్లకీ, మారు మూల గ్రామాల వాళ్లకీ ఈ జబ్బు పేరేంటో కూడా తెలియదు సరిగ్గా. దాని లక్షణమేమిటో తెలియదు. అదేదో మాయదారి రోగమని, వాళ్లని ముట్టుకుంటే, ఆ జబ్బు తమకంటుకొని చచ్చిపోతామని...రకరకాల మూఢనమ్మకాలతో పీడింపపడుతున్నారు వీళ్లు. ఆ మనిషిని ఇంటికి తీసుకుపోతే ఆ జబ్బేదో తమకీ అంటుకుంటుందని...రిస్క్ ఎందుకు తీసుకోవాలని... ఇలా వదిలించుకొన్నారన్న మాట. ఒక నిండు ప్రాణాన్ని నిండు ఏట్లో పడేశారు. పైగా, తిరగలేక, చస్తానని నన్ను నిరుత్సాహపరుస్తున్నారాయే! నా పౌరధర్మం నిర్వహించలేకపోయానన్న బాధ నన్ను జీవితమంతా వెంటాడుతుంది!'' బాధ వ్యక్తం చేశాడు మాధవరావు.

''సుఖంగా, ప్రశాంతంగా జీవించాలనుకొన్న వాళ్లు వాస్తవంతో సహజీవనం చెయ్యాలి సార్! పౌరధర్మమని, ఆదర్శాలని... అదని ఇదని అనవసరంగా చిక్కుల్లో పడాల్సి వస్తుందని చెప్పాను. నాది సలహా మాత్రమే! వినడం, వినకపోవడం మీ ఇష్టం కదా?''

★★★

తాము బొంబాయి వెళ్లే సరికే భూమ్యా చచ్చిపోయాడని, ఊరికి శవాన్ని తీసుకురావడానికి జీపు వాళ్లు ఎక్కువ డబ్బు డిమాండ్ చేస్తే తమ వద్ద లేక అక్కడే బొందపెట్టి వచ్చామని చెప్పాడు భూమ్యా మామ రామా నాయక్ భార్యకీ, బిడ్డకే కాదు తండ వాళ్లకీ అదే చెప్పాడు!

ఆరు నెలల తరువాత సంగతి...

భూమ్యా భార్య సోనుబాయ్ సిమెంటు తట్ట తలమీద మోస్తూ కళ్లు తిరిగి నిచ్చెన మీద నుంచి పడిపోయింది. అంత మీద నుంచి కిందపడుతూనే చేయి బూరెలా వాచిపోయింది.

ఆమెకు ఇరవై నిండలేదింకా. పధ్నాలుగేళ్లకే భూమ్యాతో పెళ్లయిపోయింది. చిన్న వయసులోనే భర్తను పోగొట్టుకున్న దిగులు ఆ కళ్లల్లో గూడుకట్టుకొన్నట్లుగా వుంటుంది.

సోను ఎర్రగా రివటాలా వుంటుంది. ఎవరితో ఎక్కువ మాట్లాడదు. తన పనేమో, తనేమో!

పడగానే హాస్పిటల్‌కి తీసికెళ్లి డాక్టరుకి చూపిస్తే ఎమయ్యేదోగాని ఎవరో పసరు మందు పోస్తారంటే పోయించింది తల్లి గౌరి. దెబ్బతగిలిన చోట చెట్ల పసర్లు పూసి, ఆకులు వేసి కట్టుకట్టారు. వారం రోజులు గడిచేసరికి చెయ్యి వాపు తగ్గకపోగా పోట్లు, మంటలూ ప్రారంభమయి ఏడుపు మొదలుపెట్టింది సోనూ.

తండాకి పాఠాలు చెప్పడానికి వచ్చే ప్రసాద్ అన్న యువకుడు సోనూని చూసి, ''మీరిలాగే నాటు మందుల మీద ఆధారపడితే చెయ్యి తీసెయ్యాల్సిన పరిస్థితి వస్తుందేమో! చెయ్యి అంత లావు వాచిందంటే లోపల ఎముక ఫ్రాక్చర్ అయిందేమోనని నా అనుమానం! నా మాట విని ఆమెని తీసికెళ్లి డాక్టరుకి చూపించండి.'' అని సలహా ఇచ్చాడు.

ఆ మాట నిజమేననిపించింది గౌరికి. కూతుర్ని తీసుకెళ్లి డాక్టరుకి చూపించింది.

సోనూ చేతికున్న ఆకుపసరూ అదీ చూసి ఆగ్రహంతో కేకలు వేశాడు డాక్టరు. ''ఆకు పసర్లకి విరిగిన ఎముకలు అతుక్కుంటాయని ఎవరు చెప్పారు? ఈ వాడు. ఈ నొప్పి చూస్తే మోచేతి దగ్గర ఎముక ఫ్రాక్చరయినట్లుంది. వెంటనే సిమెంటు పట్టీ వేస్తే ఇదివరకంతా ఎముక అతుక్కునేది. ఇప్పుడు మాత్రం లోపలంతా సెప్టిక్ అయి పూర్తిగా చెయ్యి తీసేయ్యాల్సిన పరిస్థితి వచ్చిందేమోనని నా అనుమానం?''

తల్లీ కూతుళ్లు గొల్లుమన్నారు.

''కష్టం చేస్కోని బతికేటోళ్లం దొరా... చెయ్యి తీసేస్తే ఎట్ల కష్టం చేస్తది? ఎట్ల బతుకుతది?'' అంటూ సోనూకు భర్త పోయిన సంగతి, తమ కుటుంబ పరిస్తితి చెప్పుకొచ్చింది గౌరి.

''చెయ్యి తీసేయ్యకపోతే మనిషే పోతది కదా? పోనే మరి?''

''అయ్యో, నా బిడ్డా! చెయ్యి పోతే ఎట్ల బతుకుతవే, బిడ్డా!'' బిడ్డను కౌగిలించుకొని ఏడవసాగింది గౌరి.

''నీ బిడ్డ చెయ్యి తీసేయాలని నాకేం సరదా లేదు. ఎక్స్‌రే తీయిస్తాను. ఆపరేషన్ చేసి 'రాడ్' వేస్తే సరిపోతుందా? చెయ్యి తీసేయాలా? అన్నది పరిస్థితి బట్టి నిర్ణయిస్తాను.''

సోనూ చేతిని ఎక్స్‌రే తీయించాడు డాక్టరు. మోచేతి దగ్గర ఎముక ఫ్రాక్చర్ అయినట్టు తేలింది. చెయ్యి కొట్టేయాల్సినంత ఇదేం లేదని, ఆపరేషన్ చేసి రాడ్ వేస్తే సరిపోతుందని చెప్పాడు. ఎంత డబ్బు ఖర్చు అవుతుందో కూడా చెప్పాడు.

మరునాడు డబ్బు తీసుకొని, పిల్లను తీసుకొని వచ్చింది గౌరి.

ఆపరేషన్ ముందు చెయ్యాల్సిన పరీక్షలు...బ్లడ్ టెస్ట్, యూరిన్ టెస్ట్, షుగర్ టెస్ట్ చెయ్యాల్సిన పరీక్షలన్నీ చేయించాడు డాక్టరు. గంట తరువాత రిపోర్ట్స్ చూసిన ఆయన అదిరిపోయాడు. ''ఆ పేషెంటును, వెంటనే హాస్పిటల్ నుంచి పంపించేయండి. ఇక్కడ ఆపరేషన్ చేయడానికి కుదరదని చెప్పు.''

''ఎందుకంటే ఏం చెప్పాలి సార్?'' కాంపౌండర్ అడిగాడు.

''ఆపరేషన్ చేసినా ఆవిడ బతికేది ఆరునెలలో, ఏడాదో! ఆవిడకి హెచ్‌ఐవి సోకింది. చిన్నవయసులో భర్త పోయాడు కదా? ఏం ఆటలాడిందో... ఎంత మందితో పోయిందో...''

ఆ రిపోర్ట్స్ అన్నీ తీసుకుపోయి గౌరి చేతిలో పెట్టి చెప్పాడు కాంపౌండరు. ''నీ బిడ్డకు ఇక్కడ వైద్యం జరుగదు. డాక్టరు గారు బిజీగా వున్నారు. మిమ్మల్ని వెళ్లిపొమన్నారు!''

''ఎకాఎకిన ఎందుకిట్ల చెప్తున్నరు సారూ? డబ్బు తీస్కరా నీ బిడ్డకు ఆపరేషన్ చేస్తానంటే షావుకారు తాన మిత్తీకి డబ్బు తెస్తి. రక్త పరీక్ష, మూత్ర పరీక్ష... ఇంకా ఏవేవో పరీక్షలు చేస్తిరి కద సారూ? ఇప్పుడిట్ల ఎందుకు మాట్లాడుతున్నరు?''

''ప్రశ్నలేసుకుంటూ కూర్చోకు. ఇంకేదైనా హాస్పిటల్‌కి తీసుకుపో! ఆమెకిక్కడ వైద్యం జరగదంటే జరగదు.''

''నేను దొరనే అడుగుత. ఎందుకు ఆప్రేషన్ చెయ్యడో! పిల్లనొప్పికి పానం పోయేట్టు ఏడస్త వుంటే మీకు తమాషైనట్టుంది''

గౌరి కోపంగా డాక్టరు దగ్గరకి వెళ్లబోతుంటే, ''డాక్టరు దగ్గరకి ఎందుకు? నేను చెప్తా రా!'' అంటూ విషయం చెప్పాడు కాంపౌండరు. ''బ్లడ్ టెస్ట్‌లో నీ బిడ్డకు హెచ్‌ఐవి వుందని తేలింది. హెచ్‌ఐవి పేషెంట్లకు మా డాక్టరుగారు ట్రీట్‌మెంట్ చేయరు.''

''అదేం రోగం, సారూ?''

''చెప్పా కదా హెచ్‌ఐవి అని!''

''గాదెప్పుడు వినలే!''

''ఇది సాధారణంగా సెక్స్ వర్కర్లకి వచ్చే జబ్బు. భర్తకి ఈ జబ్బు వున్నా భార్యకి వచ్చే అవకాశముంది. ఆమె భర్త ఏం చేస్తుంటాడు?''

''భర్త చచ్చి ఆరు నెలలవుతూంది సారూ! వాడు బొంబైల పని చేస్తుండే! లారీ మీద పోతుండే! వాడు ఏదో మాయదారి రోగమొచ్చి చచ్చిండు.''

''అదే రోగం నీ బిడ్డకు అంటించి చచ్చినట్లున్నాడు. మీరు కొంచెం ఆమెతో జాగ్రత్తగా వుండండి. ఎందుకైనా మంచిది ఆమెను దూరంగా వుంచండి. ముట్టుకుంటే ఏం కాదంటారు గాని మీ జాగ్రత్తలో మీరుంటే మంచిది కదా?'' రోగలక్షణాలు చెప్పాడు కాంపౌండరు. ఇక కొన్ని నెలలే ఆమె బతికేది. నీరసించి నీరసించి చివరికోనాడు...'' కళ్లు మూసి నాలిక బయటకి పెట్టి పైకి చూచాడు.

''మీ డాక్టరు ఆ రోగానికి మందీయడా?'' అమాయకంగా అడిగింది గౌరి.

''ఈ రోగానికి ఇంకా మందు కనిపెట్టలేదెవరూ!''

★★★

''ఆసరా!''

ఎయిడ్స్ భూతం మీద పోరాటం సాగిస్తున్న ఒక స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ!

ఆసంస్థ కన్వీనర్ దీపిక గ్రామ గ్రామనికీ తిరుగుతూ ఆ రోజు పాటిగడ్డ తండాకి వచ్చింది. ఏ ఊరికి వెళ్లినా ఆ ఊరి పెద్దనో, సర్పంచ్‌నో కలవడం, ఆ ఊరి మంచి చెడ్డలు చర్చించడంతో పాటు ఎయిడ్స్ పేషెంట్లు ఎవరైనా ఉన్నారేమో కనుక్కొని, వాళ్లని తీసుకొని పోయి హాస్పిటల్లో అడ్మిట్ చేసి ట్రీట్‌మెంటు ఇప్పించడం, వాళ్లకి ధైర్యాన్ని నూరిపోయడం, లక్ష్యంగా పెట్టుకొన్న దీపిక ముందుగా తండా పెద్ద మెగావత్ నారాయణ ఇంటికి వెళ్లింది. నారాయణ డెబ్బై ఏళ్ల పైబడిన వృద్ధుడు. తండాలో ఎవరికి ఏ గొడవొచ్చినా, కోర్టులకీ, పోలీసు స్టేషన్లకీ

పోకుండా ఆయనే వాళ్ల సమస్యలను పరిష్కరిస్తూంటాడు. ఆయన ఏ తీర్పు ఇచ్చినా తండా వాళ్లు సంతోషంగా శిరసావహిస్తుంటారు.

ఆ తండాకి వచ్చిన ఏ అధికారి అయినా ముందుగా కలిసేది ఆయన్నే. ఈ రోజు దీపిక కూడా ఆయన్నే కలిసింది. ఎయిడ్స్ మీద పోరాటం సాగిస్తున్న సంస్థగా తమ 'ఆసరా'ని పరిచయం చేసుకుంది.

నారాయణకి కలిగిన సంతోషం అంతా ఇంతా కాదు. ''శానా మంచి టైంకి వచ్చినావు తల్లీ! సోనూ బాయ్‌కి ఏందారి చూపాల్నా అని నిన్నటి నుంచి తల బద్దలు కొట్టుకుంటున్నా! దేవుడు పంపినట్లు వస్తివి!''

''సోనూ బాయ్ ఎవరు?''

''అమ్మా...సోనూ...'' లోపలకి కేకేశాడు నారాయణ.

లోపల నుంచి సోనూ వచ్చింది. వాచిపోయిన చేతిని రాచుకుంటూ, బాధకి మూలుగుతూ..

''అరే! చెయ్యి బాగా వాచిపోయిందే! ఏమైంది?'' దీపిక అడిగింది.

''ఇది మా తండా పిల్లనే. పేరు సోనూ బాయ్. రామానారాయణ్ గౌరీల బిడ్డ. దీని మొగడు ఆరు నెల్ల కింద ఎయిడ్స్ జబ్బుతో బొంబాయిల పనిచేసేటోడు చచ్చిపోయిండు. ఇది కూలి పని చేసుకుని బతుకుతోంది. వారం రోజుల కిందన పనిచేసే చోట నిచ్చెనమీద నుంచి కిందపడి చెయ్యి విరగ్గొట్టుకుంది. డాక్టరు ఆపరేషన్ చేస్తానని చెప్పి చెయ్యకుండా వెళ్లగొట్టడం, అదంతా చెప్పాడు. తల్లేమో దీనికి వైద్యం చేయించకుండా ఎట్లా చచ్చేదే కదాని తిండిపెట్టకుండా గొడ్ల కొట్టంలో పడేసి, పురుగుల మందు నోట్లోపోసి చంపడానికి చూసింది. ఇది ఎట్టనో తప్పించుకొచ్చి నా కాళ్లు పట్టుకొంది.నేను దీనికి అభయమిచ్చినా గాని ఎంచెయాల్నో తెలుస్తలేదు.''

''సోనూ బాధ్యత ఈ క్షణం నుంచి నాది తాతా!'' దీపిక సోనూ ముఖంలోకి ఆప్యాయంగా చూసి చిరునవ్వు నవ్వింది.

మృత్యువు తరుముతున్న మనిషి ముఖంలో కనిపించే దైన్యం, భయం సోనూ కళ్లల్లో కనిపించాయి ఆమెకు.

''నాకు చచ్చిపోవాలని లేదమ్మా. నాకు బతకాలని వుంది. నన్ను బతికించమ్మా'' అంటూ దబ్బున దీపిక కాళ్లమీద పడింది సోనూ.

''లే! లేచి ఇలా కూర్చో. బ్రతకాలన్న నీ కోరికే నిన్ను బ్రతికిస్తుంది.''సోనూ భుజాలు పట్టి లేపింది దీపిక.

''ముందు నువ్వు చావంటే భయపడడం మానెయ్యి. చావంటే ఎందుకు భయపడేది? భయపడితే వచ్చేది రాకుండా వుండదు కదా? చావు నీకే కాదు. నాకూ, ఆ నారాయణ తాతకు, నీ చేత పురుగుల మందు తాగించి చంపాలనుకున్న మీ అమ్మకూ అందరికీ వస్తుంది. కొంచెం వెనుకా ముందు...కొన్నాళ్ల తరువాత ఇప్పుడున్న వాళ్లెవరూ వుండం. కొత్త వాళ్లుంటారు. ఈ నిజం నువ్వు తెలుసుకుంటే ఇక భయపడవు. ఈ ప్రపంచంలో ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటో తెలుసా? ఏదో ఒకనాటికి చచ్చేవాళ్లమని తెలిసినా ఆ సంగతి పూర్తిగా విస్మరించి మాయలో పడిపోతాడు మనిషి. పెళ్లి చేసుకుంటాడు. పిల్లల్ని కంటాడు. వాళ్లకోసం ఆస్తుల్ని ప్రోగేస్తాడు. చివరికి పూచికపుల్ల కూడా వెంటతీసుకుపోకుండా చివరకి ఎంతగానో ప్రేమించే తన శరీరాన్ని కూడా తీసుకుపోకుండా పోతాడు. ఇంత తాపత్రయం ఏదో ఒకనాటికి పోయే మనిషికి అవసరమా నాకనిపిస్తూ వుంటుంది. కాని మనిషికి ఇలాంటి నిరాశావాదం కూడా పనికిరాదనుకో! నిరాశకు చోటిస్తే మనస్సంతా కార్యశూన్యత ఆవరిస్తుంది. ఎందుకూ పనికిరాకుండా అయిపోతాం. నిరాశవద్దు కాని, వాస్తవం తెలిసి వుండాలని చెబుతున్నాను. పిరికితనం వద్దు. చావు ముందైనా సరే... దేని ముందైనా సరే... మనం బలహీనులం అనుకుంటే బలహీనులమైపోతాం! బలవంతులం అనుకుంటే బలవంతులమైపోతాం. అంతా మన చేతిలోనే వుంది. ఆత్మవిశ్వాసం పెంచుకో. నీలోని శక్తిని తెలుసుకో! నువ్వు సంకల్పిస్తే ఏదైనా చేస్తావు. చేయగలవు. నాతో కలిసి పనిచెయ్యి. సోనూ అంటే సోనూ కాదు. ఒక ఉద్యమంగా రూపుదాల్చాలి. ఈ రోజు నా 'ఆసరా' చూచుకొని నీకెలా ధైర్యం వచ్చిందో, రేపు నీ 'ఆసరా' చూసుకొని పదిమంది ధైర్యం తెచ్చుకోవాలి. నీలాంటి వాళ్లు నీ నుండి స్ఫూర్తి పొందే స్థాయికి నువ్వు ఎదగాలి!'' మృదువుగా చెప్పింది దీపిక.

''నేను బతుకుతానా అమ్మా? ఈ రోగం వచ్చిన వాళ్లను బతికించే మందులు లేవంట గదా?'' దీనంగా అడిగింది సోనూ.

''బతికించే మందులు లేవు కానీ, జీవితకాలాన్ని పెంచే మందులున్నాయి. సరైన ఆహారం, సరైన మందులు వేళకు వాడుతూ వుంటే రోగం అదుపులో వుండి, జీవితకాలాన్ని పెంచుకోవచ్చు. చస్తానని ప్రతి క్షణం చావు భయంతో వణికిపోతుంటే మాత్రం ఆ భయమే నీ ఆయువును హరించి మృత్యువుకు చేరువ చేస్తుంది. చావంటే భయం వద్దు. దేనికి భయం? నేను భయపడుతున్నానా? నాకు బ్లడ్ క్యాన్సర్. నీ జబ్బుకు మందులు కనిపెట్టనట్టే నా జబ్బుకూ మందులు కనిపెట్టలేదు.. నాకున్న టైం కొంచమే అని తెలిశాక ఈ ప్రజలకు నేనేమైనా చేసిపోవాలనిపించింది. వీలైనంత ఎక్కువ సేవ చేయాలన్న పట్టుదల నన్ను ఊరూరా తిప్పుతోంది. 'నేను బతుకుతానా?' అని అడుగుతున్నావు కదా? ఇది జీర్ణ వస్త్రం. ఎన్నాళ్లు దీన్ని పట్టుకొని వేళ్లాడతాం? కొత్త వస్త్రం ధరించడానికి మనం సమాయుత్తం కావలసిన టైం మనకు ముందుగానే వచ్చేస్తోంది! అంతే!''

★★★

ఆరోజు 'ఆసరా' మీటింగ్ నడుస్తోంది.

వేలాది జనం ఉన్న సభలో మైకు ముందు నిలబడి ఉద్విగ్నంగా ప్రసంగిస్తోంది సోనూబాయ్!

''...ఎయిడ్స్ రోగులకు మీ నుండి రావలసింది కొంచెం ఆదరణ! ఆత్మీయమైన చిన్న పలకరింపు! అదే వాళ్లకి ఆరోగ్యాన్నిస్తాయనీ, ఆయువును పెంచుతాయని మరువకండి. ఎయిడ్స్ రోగులూ మనుషులే! వాళ్లకీ మనస్సుంటుంది. బ్రతకాలన్న ఇచ్ఛవుంటుంది. వాళ్లనీ మీలో ఒకరిగా బ్రతకనీయండి. వాళ్లని తాకితే వాళ్ల జబ్బు మీకు రాదు. వాళ్లతో సంపర్కం పెట్టుకుంటే మాత్రం వస్తుంది. ఎయిడ్స్ రోగి అయిన నా భర్త వల్ల నేను ఎయిడ్స్ రోగినయ్యాను. త్వరలో నేను చచ్చిపోతానని తెలిసినప్పుడు చాలా భయపడ్డాను. ఏడ్చాను. మా అమ్మ నన్ను గొడ్లకొట్టంలో పడేసి ఎండ్రిన్ తాగించి చంపబోయింది. ఆ సమయంలో దీపికా మేడమ్ గారు నా జీవితంలోకి వచ్చారు. చావుని చూసి భయపడాల్సింది లేదని చెప్పారు. చదువూ సంధ్యా లేని నన్ను అక్షరాస్యుల్ని చేశారు. మనిషిగా తీర్చిదిద్దారు. దీపికా మేడమ్‌గారు వెలిగించిన వందలకొద్దీ దీపకళికల్లో నేనొక చిరుదివ్వెని. ఈ వెలుగులో పదిమంది ధైర్యాన్నీ, స్ఫూర్తినీ పొందాలని ఆమె కోరిక! 'ఇది జీర్ణవస్త్రం. ఎన్నాళ్లు దీన్ని పట్టుకొని వేళ్లాడుతాం? కొత్త వస్త్రం ధరించడానికి సమాయుత్తం కావాలి' అంటుండేవారు. అన్నట్లే ఆమె ఎంతో సంతోషంగా కొత్త వస్త్రం ధరించడానికి వెళ్లిపోయారు. ఆమె ఇప్పుడు మా మధ్య లేకపోయినా ఆమె ఆశయాన్నీ, 'ఆసరా'ను ముందుకు తీసుకుపోవడానికి నా వంతు నేను కృషి చేస్తున్నాను. ఒకనాడు చావంటే భయంతో వణికిపోయిన నేను చావు గురించి మరిచిపోయి చాలా రోజులయింది. నాకు గుర్తుండేది ఇప్పుడు పని ఒక్కటే. 'ఆసరా'ని ముందుకు తీసుకుపోవడం ఒక్కటే...''

సభికుల కరతాళ ధ్వనుల మధ్య సోనూబాయ్ ఉపన్యాసం అనర్గళంగా కొనసాగుతూనే వుంది.
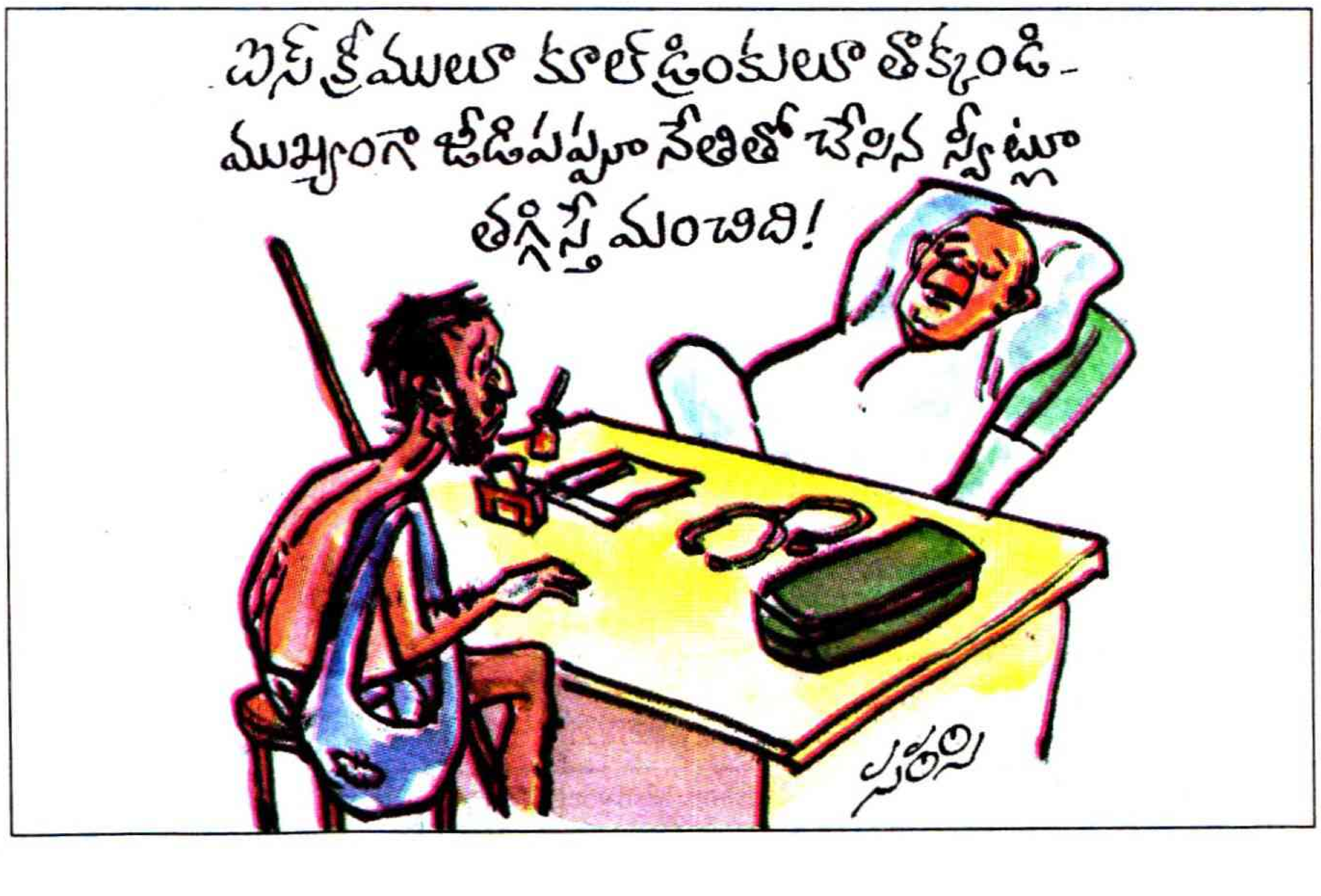
★